

Törvényszerű, hogy a szülők sikere öröklődik, s a gyermek magában hordozza a felfelé ívelő karrierhez szükséges géneket? Vagy éppen fordítva: a szülők elképesztő munkatempója elrettentő példa?

Semmi nem kötelez

Azt gondolhatnánk, egy cégvezető édesapa és egy népszerű színésznő édesanya gyermeke feltétlenül öröklí szülei tehetségét, és családi hátterének köszönhetően sokra viszi az életben. Számtalan példa azonban azt bizonyítja, hogy a tehetség ugyan valóban generációról generációra száll, a gyermek sokszor mégis nehezen dolgozza fel szülei látványos sikereit.

Sikeres szülők, gátlásos gyerekek

Túl sok a követelmény?

„A siker mindenkinek mást jelent: egyesek egy magas pozícióban sem elégedettek teljesítményükkel, mások főállású családayaként érzik boldognak magukat. A kicsik gondolkodását is meghatározza, hogy a szülő mit tekint jó eredménynek” – magyarázza dr. Fehér Gabriella pszichológus. Szerinte a problémák forrása legtöbbször a szülő, illetve az iskola követelményrendszere. Ha sokszor éreztetjük a gyerekekkel, hogy muszáj ötöst kapnia, hogy a sportban is osztályelsőként kell szerepelnie, de az ének-zene versenyen is legyen az első, teljesíthetetlennek érezheti elvárásainkat. Az állandó nyomás hamar kedvét szegi, vagy éppen fordítva: erőn felüli teljesítményre sarkallja. Persze nem kell rögtön megijedni, ha a gyermek szorgalmas, helytáll az iskolapadban! Míg a legtöbb kicsi szereti elbliccelni a házi feladatot, mások örömmel tanulnak. „Akkor gyanakodjunk arra, hogy a csemete feszült a teljesítménykényszer miatt, ha mindenfajta ösztönzés nélkül éjjel-nappal a tankönyveket bújja, ha rendszeresen sírva fakad egy rossz jegy miatt” – tanácsolja a pszichológus.

Dr. Fehér Gabriella
pszichológus

A versengés is kedvét szegheti

Gondot okozhat az is, ha a szülő valójában nem élvezi hivatását, inkább az állandó versengés hajtja. Ilyenkor a siker ugyan valószínű, a boldogsága azonban elmarad. „A gyerekek könnyen leutánozzák szüleik viselkedését. Ha azt látják, a szeretett személy állandóan görcsösen küzd az új célokért, s nem a munka szeretete hajtja, könnyen beleeshetnek ugyanebbe a hibába. A legnagyobb baj, hogy sokszor a szülő sem ismeri fel a különbséget a boldogsággal teli siker és az üres versengés között. Ha ugyanis mindig csak egy célért küzdünk, amint elérjük, máris újat keresünk, s elmarad az eredmény birtoklásának öröme. Így nem is tudjuk élvezni az erőfeszítéseinkért járó jutalmat” – figyelmeztet a szakértő.

Így neveljünk sikeres gyereket!

- ★ Ne akarjuk mi eldönteni, hogy miben tehetséges! Ha jó a kézügyessége, de nincs kedve rajzra járni, kérdezzük meg, milyen különóra iratkozna be szívesen.
- ★ Ha úgy látjuk, szorong, kérjük meg az óvó vagy tanító nénit, hogy dicsérje többször, akkor is, ha csak apróságról van szó!
- ★ Vizsgáljuk meg, mit gondolunk mi a sikerről! A munkavégzés önmagában boldogsággal, elégedettséggel tölt el? Vagy csupán a karrierünket építjük?
- ★ Sok gyerek szorongása visszavezethető a szülei félelmekre, aggodalmára! Ha tehát a szülő saját gátlásaival küzd, a feszültség átragad a kicsire. Ha ezt érezzük, érdemes szakember segítségét kérni, hiszen gátlásaink megszüntetésével automatikusan oldódik a feszültség a csemetében is!
- ★ Ha a szorongás komolyabb jelei is fellépnek (pl. furcsán viselkedik a gyerek, új szokásokat vesz fel: rágja a körmét, csavargatja a haját, nem tud elaludni, többször ágyba vize), kérjük szakember segítségét!

A sztárok gyerekei is menekülnek a szülői karriertől!

Az amerikai filmsztárok sikere sokszor inkább elrettenti gyerekeiket a csillogástól, minthogy őket is a vörös szőnyegre csábítsa! Harrison Ford fiának, Benjaminnak például esze ágában sem volt a filmes szakmában megugrani az apja által felállított mércét, inkább séfként mutatta meg a világnak tehetségét saját éttermében. Ugyanakkor Michael Douglas fia, Cameron megpróbált apja nyomdokaiba lépni, de képtelen volt hasonló sikerek elérésére. Feltűnt ugyan egy-két filmben, de a „Douglas-skatulyát” annyira nehezen viselte, hogy drogba fojtotta bánatát, így szabadulva az állandó nyomástól. Steffi Graf teniszcsillag sikert sikerre halmozott pályáján, mégis visszahúzódo egyéniségként ismerte meg a világ. Mint azt tudni lehetett, édesapja már hároméves korában megtanította neki házuk nappalijában a teniszütő fogásának helyes technikáját. Ötévesen már versenyzett, s apja – aki egyben edzője is volt –, szinte minden percét beosztotta, szabadidejét is korlátozta a kiemelkedő sportteljesítmény érdekében. A folyamatos ösztönzés kemény edzésre sarkallta a teniszezőt, de sohasem tudott igazán felszabadulni a nyomás alól.

Michael Douglas és fia

